

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1582

Vragen van het lid **Poppe** (SP) aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over *de derde ronde asbestsanering*. (Ingezonden 12 januari 2010)

1

Heeft u kennisgenomen van het schrijvende verhaal van de familie die de moeder heeft verloren aan asbestkanker, maar te laat was om zich aan te melden voor de derde ronde asbestsanering?¹ Wat is daarop uw reactie?

2

Hoeveel meer meldingen voor asbestsanering zijn na de sluitingsdatum binnen gekomen? Om hoeveel kubieke meters asbest gaat het in totaal en welke kosten zijn naar schatting met sanering ervan gemoeid?

3

Herinnert u zich uw antwoord op schriftelijke vragen 3521 van het lid Poppe ingezonden 29 juni 2009, waarin u vermeldt «Wel zijn er enkele gevallen bekend van mensen die wisten dat ze een asbestweg hadden, maar die bewust niet hebben gemeld. Deze gevallen zullen individueel worden beoordeeld»? Wat is het resultaat van de aangekondigde individuele beoordeling; om hoeveel gevallen gaat het, en valt het genoemde geval onder vraag 1, daar ook onder? Zo nee, waarom niet?

4

Acht u zich niet moreel verplicht, in het kader van de overheidsverantwoordelijkheid voor de volksgezondheid, ook in deze gevallen over te gaan tot het vergoeden van de kosten zodat ook in die gevallen het ernstige gevaar voor de volksgezondheid wordt weggenomen? Zo nee, waarom niet?

5

Bent u bereid de derde ronde asbestsanering zodanig uit te voeren dat elke asbestverontreiniging die óf te laat, óf niet is gemeld, óf is aangetroffen, zolang de fysieke sanering van asbest nog in uitvoering is, bij de sanering te betrekken en de kosten ervan te vergoeden? Zo nee, waarom niet als toch het doel van beleid was en is om het asbestrisico weg te nemen? 6Wat is precies de strekking van de regeling voor asbestsanering voor particulieren en agrariërs op de website van de provincie Overijssel?² Hoe verhoudt die regeling zich tot de lopende derde ronde asbestsanering? Kunnen degenen die te laat voor de derde ronde zijn aangemeld zich op deze regeling beroepen? Zo nee, waarom niet en waar zitten dan de verschillen?

¹ Vara tv-uitzending van de ombudsman, 8 januari 2010.

² Overijssel.nl, «asbestsanering voor particulieren en agrariërs, subsidie»

http://provincie.overijssel.nl/subsidie/alle_subsidies_bij/asbestsanering_voor?popup=trueActiviteiten%20programmagroepProgrammaorganisatie

Antwoord

Antwoord van minister **Cramer** (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) (ontvangen 11 februari 2010)

1

Ik heb kennisgenomen van de uitzending. Het verlies van een dierbare aan asbestkanker en het persoonlijke leed daarbij is uitermate pijnlijk. Het programma maakt op deze indringende manier eens te meer duidelijk dat iedereen zich er bewust van moet zijn wat de gevolgen van blootstelling aan asbest kunnen zijn. Omdat asbestwegen het gevaar in zich hebben dat er verspreiding van de vezels in de omgeving plaatsvindt is er voor de asbestwegen een verbod dat inhoudt dat een eigenaar van een asbestweg wordt verplicht de risico's van de asbestweg weg te nemen door bijvoorbeeld de weg te saneren. Voor de twee bijzondere gebieden rondom Hof van Twente en Harderwijk, waar de problematiek zeer groot is, heeft de overheid haar verantwoordelijkheid genomen door mensen in de gelegenheid te stellen

om geheel of gedeeltelijk op kosten van de rijksoverheid hun asbestweg te laten saneren.

Voor de in totaal drie saneringsrondes zijn mensen op velerlei wijze aangespoord om hun weg aan te melden. Gezien het zeer grote aantal aanmeldingen voor de derde fase in verhouding tot de eerdere regelingen kan geconcludeerd worden dat de publiciteit in zijn algemeenheid goed heeft gewerkt.

De familie Rietman heeft zich getuige de uitzending te laat gerealiseerd dat ze zich kon aanmelden voor de regeling. En dat is zeer begrijpelijk een zuur gegeven voor hen aangezien zij nu zelf voor de kosten van de sanering zorg moeten dragen.

2

De mogelijkheid voor het melden van een asbestweg was van 15 mei 2006 tot 1 juli 2006. In die tijd hebben zich 2004 mensen gemeld. Enkele daarvan kwamen buiten de schuld van de melders iets te laat binnen en zijn gewoon meegenomen.

Na die tijd heeft zich een persoon bij het ministerie gemeld met de vraag of hij nog mee kon doen ondanks het feit dat hij te laat was met de melding. Deze persoon meldde zich overigens ruim twee jaar na het sluiten van de termijn. Via postbus 51 heeft een andere persoon recent geïnformeerd of de regeling nog open stond. Ook het Projectbureau is incidenteel benaderd door mensen met de vraag of de regeling nog open stond. Het precieze aantal is niet bijgehouden.

Tenslotte zijn er mensen die zich rechtstreeks bij hun gemeente hebben gemeld na de sluitingsdatum. Ook hier zijn geen gegevens van bijgehouden.

Geschat wordt dat sinds juli 2006 maximaal twintig tot dertig mensen na de sluitingsdatum hebben gevraagd of zij zich nog konden aanmelden. Van die meldingen is geen aantekening gemaakt en ook is er bijvoorbeeld niet genoteerd of het een bodem- dan wel een weglocatie betreft. Er kan dan ook geen schatting worden gegeven van de hoeveelheid asbest of de kosten die daarmee gepaard gaan.

Op basis van kengetallen mag worden aangenomen dat het om circa 50.000 Euro per asbestweg gaat. Na de (tijdige) melding bestond tot 1 januari 2010 de mogelijkheid die melding om te zetten in een

aanvraag. Het inmiddels opgerichte projectbureau Derde Fase Sanering Asbestwegen, heeft van vrijwel alle eigenaren waarvan een weg was aangemeld een aanvraag gehad. De melders die geen aanvraag indienden waren of niet te vinden of niet bereid een aanvraag in te dienen. In totaal betreft het zeventien gevallen die niet tot een aanvraag hebben geleid; acht melders waren onvindbaar.

3

Inmiddels is uit nader onderzoek duidelijk geworden dat het in een geval ging om een asbestweg ging die wel was gemeld (voor de tweede fase) en inmiddels is gesaneerd. In het andere geval is nog geen volledige duidelijkheid over de precieze situatie en is er nog geen definitieve beoordeling van de situatie.

De familie Rietman valt voor zover uit de uitzending valt op te maken onder de categorie mensen die zich niet hebben gerealiseerd wat de ernst van de situatie was en hun erf daarom niet hebben gemeld. Zij is niet een van de twee bovengenoemde gevallen.

Uit de analyse van de VROM-Inspectie is inmiddels de lijst van circa 400 potentiële asbestwegen in de regio's teruggebracht tot 30 locaties waar mogelijk een asbestweg is, die niet in een van de drie saneringsrondes is gesaneerd of aangemeld. De overige adressen zijn inmiddels gesaneerd of er is gebleken dat de locatie toch was aangemeld voor de derde fase.

De VROM-Inspectie zal de dertig resterende gevallen in 2010 nader onderzoeken.

4

Zoals ik de Kamer eerder heb bericht is de aanpak van de asbestwegen gericht op het verminderen van de risico's voor de volksgezondheid. De overheid heeft haar verantwoordelijkheid genomen waar het betreft het tegemoetkomen in de kosten van de sanering van asbestwegen in Hof van Twente en Harderwijk voor zover het aantoonbaar om gevallen gaat van mensen die hun weg hebben verhard met afval dat rechtstreeks van de asbestverwerkende bedrijven Eternit en Asbestona afkomstig is in een periode zoals vastgelegd in de regelingen.

De eerste saneringen werden inmiddels tien jaar geleden met

lokaal de nodige publiciteit gestart. Nu, na twee saneringsregelingen is zelfs een derde regeling gelanceerd waaraan een uitvoerige publiciteitscampagne vooraf is gegaan. Met de Tweede Kamer is afgesproken dat deze derde regeling niet nogmaals de mogelijkheid kent om na de sluitingsdatum van de aanmeldingstermijn gelegenheid te bieden alsnog deel te nemen aan de regeling. Ik verwijs u hiervoor naar het verslag van het Algemeen Overleg van de Vaste Kamercommissie van VROM met de staatssecretaris van VROM van 30 mei 2006¹.

Zoals ik u in mijn brief van 5 december 2007² aangaf is het de bedoeling dat alle wegen worden gesaneerd. Ik reken het ook tot mijn verantwoordelijkheid dat er niet willens en wetens asbestwegen overblijven. In mijn brief van 14 juli 2008³ heb ik aangegeven dat vanuit die gedachte de VROM-Inspectie een onderzoek heeft uitgevoerd naar het voorkomen van niet gemelde wegen. De wegen die nu nog worden aangetroffen, moeten door de eigenaar op eigen kosten moeten worden gereinigd. Dit heb ik ook aangegeven in de antwoorden op de hierboven aangehaalde Kamervragen⁴.

Jaarlijks ontvangt de VROM-Inspectie vanuit de rest van Nederland, circa 60 meldingen van asbestwegen. Deze wegen worden zonder problemen door de eigenaren voor eigen rekening gesaneerd. Dit past naar mijn mening ook bij de eigen verantwoordelijkheid die burgers zelf hebben om asbestblootstelling te voorkomen.

Een en ander staat los van het feit dat lokale overheden zelf kunnen besluiten om met maatwerkoplossingen burgers tegemoet te komen.

5

Zoals hierboven al is aangegeven is al veel inzet gepleegd om iedereen te informeren over de mogelijkheid zich aan te melden voor de derde en laatste saneringsronde. De regeling⁵ staat niet toe dat asbestwegen die nu nog worden aangetroffen onder de regeling gebracht kunnen worden, en dit zou ook strijdig zijn met de afspraken die met uw Kamer zijn gemaakt.

Wel ben ik bereid om mensen die zich alsnog melden met een asbestweg en aan de criteria voor de

subsidieverlening voldoen (maar alleen te laat waren met de melding) de gelegenheid te geven op eigen kosten de gelegenheid te geven deel te nemen in de laatste tranche saneringen. Het Projectbureau kan deze mensen de logistieke kant van de sanering uit handen nemen, zoals het laten doen van onderzoek, het inhuren van de aannemer en de afvoer van verontreinigd materiaal. Gezien de planning van het Projectbureau kunnen deze gevallen tot uiterlijk eind 2010 worden meegenomen.

6

De regeling van Overijssel betreft een subsidiemogelijkheid van asbestsanering voor de onverharde ernstig met asbest verontreinigde bodem. Particulieren en agrariërs kunnen aanvragen. Deze subsidieregeling geldt voor één jaar tot 1 juli 2010 en is bedoeld voor particulieren en agrariërs. Deze regeling heeft geen betrekking op met asbestafval verharde wegen, erven en opritten die vallen onder het Besluit asbestwegen Wms, maar is bedoeld voor bodemlocaties die vallen onder de Wet bodembescherming. Te denken valt hierbij aan asbest in tuinen en weilanden. Deze subsidieregeling vergoedt de directe saneringskosten en een vastgestelde vergoeding per m² voor de herinrichting van de tuin na de sanering.

Ten tijde van de aanmelding voor de derde fase sanering asbestwegen konden mensen naast hun met asbestafval verharde weg en erf ook bodemlocaties opgeven. In totaal zijn ruim 1.000 bodemlocaties aangemeld, onderverdeeld in combinatielocaties (weg plus bodem) en aparte bodemlocaties.

Het onderzoek op deze bodemlocaties wordt op kosten van de provincies verricht door het projectbureau van de 3e fase.

De aan een weg of erf grenzende bodemlocaties, de zogenaamde combilocaties, worden, indien verontreinigd, gesaneerd tijdens de derde fase, wederom op kosten van de provincies.

Binnen Overijssel kunnen de zogenaamde losse bodemlocaties, indien verontreinigd en niet grenzend aan een derde fase (weg)locatie, een beroep doen op de genoemde

subsidierегeling van de provincie Overijssel.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 25 834, nr. 41.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 22 343, nr. 183.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 25 834 en 22 343, nr. 49.

⁴ Antwoord op schriftelijke vragen 3521 van het lid Poppe, Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, Aanhangsel, p. 7417.

⁵ Saneringsregeling asbestwegen derde fase, Staatscourant 2007, nr 75 en de wijzigingen daarop: Staatscourant 2008, nr 101, 2008, nr 122, 2008 nr 242 en 2009, nr 19 327.